

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na drugi redni novinarski konferenci v letu 2016. Ta bo v sredo, 9. marca 2016, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: **Patriae et Orbi. Essays on Central European Art and Architecture. Festschrift in Honour of Damjan Prelovšek / Študije o srednjeevropski umetnosti. Jubilejni zbornik za Damjana Prelovška**

Uredili: Ana Lavrič, Franci Lazarini, Barbara Murovec

Leto: 2015

Zbirka: Opera Instituti Artis Historiae

Jeziki: angleški • italijanski • nemški • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta

ISBN: 978-961-254-873-5

Specifikacija: trda vezava • 19 × 26,8 cm

Cena: 90,00 EUR (redna)

Avtorji posameznih prispevkov: Matjaž Ambrožič, Dana Bořutová, François Burkhardt, Marjeta Ciglencečki, France Martin Dolinar, Silvester Gaberšček, Damir Globočnik, Nataša Golob, Martin Halata, Sonja Ana Hoyer, Andrej Hrausky, Mojca Jenko, Ivan Klemenčič, Milček Komelj, Renata Komić-Marn, Fedja Košir, Mojca Marjana Kovač, Ana Lavrič, Franci Lazarini, Maja Lozar Štamcar, Ákos Moravánszky, Ivan P. Muchka, Barbara Murovec, Mija Oter Gorenčič, Boris Podrecca, Jacek Purchla, Blaž Resman, Ksenija Rozman, Eva Sapač, Igor Sapač, Helena Seražin, Andrej Smrekar, Jörg Stabenow, Vladimír Šlapeta, Rostislav Švácha, Tomáš Valena, Aleš Vodopivec, Jindřich Vybíral

Znanstvena monografija je nastala ob jubileju umetnostnega zgodovinarja dr. Damjana Prelovška. V knjigi zbrane študije so razdeljene v tri vsebinske sklope; v prvem so razprave o arhitektu Jožetu Plečniku, v drugem o arhitekturni zgodovini, v tretjem o likovni umetnosti in glasbi. Avtorji so raziskovalci, ki delujejo v Avstriji, na Češkem, v Nemčiji, na Poljskem, Slovaškem, v Švici in Sloveniji. Svoje razprave, s katerimi se poklanjajo nekdanjemu predstojniku, sodelavcu, mentorju, strokovnemu kolegu in prijatelju, so posvetili srednjeevropski umetnosti od srednjega veka do 20. stoletja, s posebnim težiščem na novih spoznanjih o arhitekturni dediščini.

Naslov: **Umetnostna galerija Maribor v palači Goedel-Lannoy**

Avtorica: Polona Vidmar

Leto: 2015

Zbirka: Umetnine v žepu 11

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta

ISBN: 978-961-254-856-8

Specifikacija: mehka vezava • 21 × 13 cm • 92 strani

Cena: 10,00 EUR

Umetnostna galerija Maribor deluje od leta 1954 v stavbah ob zahodnem robu nekdanjega mestnega obzidja, ki imajo izjemno pestro gradbeno zgodovino. Sledimo ji lahko od zgodnjega 14. stoletja. Šentpavelski benediktinci so si tukaj uredili svobodni dvor, sestre celestinke so samostan povečale in dale zgraditi cerkev Marijinega oznanjenja. V 19. stoletju je bila cerkev spremenjena v skladišče in pražarno kave, podjetnik Carl Gerdes pa je ob njej zgradil še najbolj udobno stanovanjsko hišo tega obdobja v Mariboru. V poznem 19. stoletju je raznolike stavbe kupil Herman baron Goedel-Lannoy in v njih uredil

razkošno historistično mestno palačo z italijanskim značajem. Poslikavo obokov slavnostne dvorane, nekdanje cerkve, je zaupal Francescu Barazzuttiju in si zanjo zamislil kompleksen ikonografski program z zmagami papeža in krščanskih vojska nad neverniki. V program je vpletel lokalne zgodbe, zgodovino malteškega reda in svoj pogled na preteklost. V knjižici so gradbena zgodovina in prizadevanja nekdanjih lastnikov obravnavana s kulturnozgodovinskega vidika in dokumentirana z arhitekturnimi načrti in bogatim slikovnim gradivom.

Naslov: **Mariborska sinagoga**

Avtorja: [Janez in Anja Premk](#)

Leto: 2015

Zbirka: [Umetnine v žepu 12](#)

Jezik: slovenski

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta](#)

ISBN: 978-961-254-867-4

Specifikacija: mehka vezava • 21 × 13 cm • 92 strani

Cena: 10,00 EUR

Knjižica o mariborski sinagogi prinaša še eno temeljno besedilo o mestu, ki je v drugi polovici preteklega stoletja svoj kulturni pomen preveč skrilo za oznako industrijskega oziroma delavskega središča, v zadnjih desetletjih pa je posledično postalo žrtev krize, ki je bila najprej poenostavljeno označena kot gospodarska. Avtorja Janez in Anja Premk sta svoje vedenje o judovstvu, umetnostni zgodovini, arhitekturi in konservatorstvu povezala in prepletla v celoto, prek katere je mogoče razbirati prostorske, kulturne, liturgične in arhitekturne posebnosti ne le srednjeveške sinagoge od njenega nastanka do razsvetlitve, temveč celotne judovske četrti. Ob tem sta natančno pokazala, koliko moramo vedeti, da lahko pravilno razumemo in interpretiramo neki prostor, spomenik ali podobo, in še zlasti, kako zanesljive morajo biti naše domneve, da se smemo lotevati rekonstrukcij.

Naslov: **Slovenski pravični med narodi**

Uredila: [Irena Šumi, Oto Luthar](#)

Avtorji posameznih prispevkov: [Boris Hajdinjak, Ivo Jevnikar, Jasna Kontler - Salamon, Oto Luthar, Renato Podbersič, Miriam Steiner Aviezer, Irena Šumi, Marjan Toš](#)

Leto: 2016

Jezik: slovenski

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Inštitut za kulturne in spominske študije](#)

ISBN: 978-961-254-862-9

Specifikacija: trda vezava • 12 × 20 cm • 168 strani

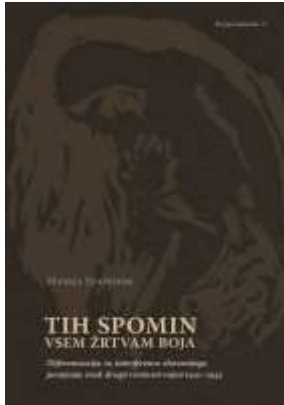
Cena: 14,00 EUR (redna)

Različica: [The Slovenian Righteous among Nations](#)

Upreti se ideologijam biologizirane »etničnosti« in antisemitizma je bilo v času nacizma še posebej junaško dejanje. Nagovorilo je ljudi, ki jim tovrstne ideologije, zavarovane s politično in religiozno avtoriteto in populističnimi prepričanji, niso mogle ubiti temeljnega humanizma. Ljudje, ženske in moški, ki jih predstavlja prvi del knjige, so bili za svoja pogumna in humana dejanja med drugo svetovno vojno že

razpoznani kot pravične in pravični med narodi, kar je častni naslov in priznanje, ki ga podeljuje Jad Vašem, Svetovni center za raziskovanje, poučevanje, dokumentiranje in komemoriranje holokavsta v Jeruzalemu v Izraelu. Drugi del knjige prinaša zgodbe o ljudeh, ki so prav tako reševali preganjane Jude, ki pa naslova pravičnih še nimajo, a so nekateri že kandidatke in kandidati zanj.

Naslov: **Tih spomin vsem žrtvam boja. Diferenciacija in interference v slovenskem pesnjenju med drugo svetovno vojno 1941–1945**

Avtorica: [Marija Stanonik](#)

Leto: 2016

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko narodopisje

ISBN: 978-961-254-868-1

Specifikacija: trda vezava • 16,5 × 23,4 cm • 360 strani

Cena: 25,00 EUR

Monografija *Iz kaosa kozmos* in prvi dve knjigi iz zbirke *Poezija konteksta* so posvečene pesnjenju v okviru slovenskega odporiškega gibanja in z njim povezane revolucije v drugi svetovni vojni 1941–1945. Drugi dve zajemata pesnjenje slovenskih prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko v drugi svetovni vojni od 1941 do 1945 in pesnjenje Slovencev od italijanske zasedbe slovenskega ozemlja po rapalski pogodbi leta 1920 in slovenskih mobilizirancev v italijansko vojsko v drugi svetovni vojni 1941–1943. Tukajšnja peta knjiga obravnava pesnjenje v okviru različnih skupin, ki se niso strinjale z Osvobodilno fronto in so delovale mimo nje ali proti njej. Uvodoma nakazuje stičišča med obema medvojnima taboroma. Navedeni primeri snovnega prevzemanja so kljub deklarativnemu raz-ločevanju in najhujšemu nasprotovanju njihovih nosilcev dokaz, da so bile vojna resničnost in usode posameznikov v njej veliko bolj življenjsko prepletene in povezane, kot se to dá dojeti iz dnevnih parol in enostranskih izjav.

Naslov: **Na poti v Kamnik**

Avtorica: [Marija Klobčar](#)

Leto: 2016

Zbirka: Folkloristika 7

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Glasbenonarodopisni inštitut

ISBN: 978-961-254-853-7

Specifikacija: trda vezava • 17 × 24 cm • 301 stran

Cena: 25,00 EUR

Monografija *Na poti v Kamnik* je etnološko-folkloristična študija, ki prikazuje življenje in ljudsko ustvarjalnost širšega kamniškega območja od konca osemnajstega stoletja do danes. Je plod dolgoletnega raziskovalnega dela, temelječega na obsežnem arhivskem gradivu, na izčrpnem terenskem delu in na teoretskih premislekih. Delo prinaša vrsto novih spoznanj tako s stališča življenja, ki ga obravnava, kot s stališča pesemske ustvarjalnosti. Središčno raziskovalno os pomeni razmerje med mestom in podeželjem: monografija prikazuje, kako se je spreminjalo podeželje v stiku z mestom in kako se je spreminjalo mesto, ko so meščani za izražanje nacionalne samobitnosti potrebovali ljudsko kulturo podeželja. S pomočjo pesmi, ki vključujejo tudi ustvarjalnost v mestu, raziskava razkriva različna družbena razmerja, s tem pa osvetljuje tudi nekatere zgodovinske procese. V teh okvirih opazuje razumevanja Drugega, ki jim sledi tudi

v času izrazitih družbenih nasprotij, kot sta vojna in povojni čas, ta razumevanja pa ilustrira s pesemskimi zgledi in z drugim ilustrativnim gradivom, predvsem s fotografijami.

Naslov: **Še vedno na prepihu. Pripovedi iz dežele med Logatcem in Črnim Vrhom, Uncem in Rovtami**

Avtor: Milan Trobič

Leto: 2016

Zbirka: Glasovi 46

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko narodopisje

ISBN: 978-961-254-854-4

Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 398 strani

Cena: 20,00 EUR

V knjigi je 705 folklornih pripovedi s prepisnega območja med Logatcem in Črnim Vrhom, Uncem in Rovtami. V spomin shranjujejo potovanja ljudi, načine življenjskega preživetja, značilne dejavnosti, družbene stike in odnose, verovanja, vrednote, besede in druge značilnosti dnevnega življenja. Razvrščene so po v zbirki utrjenih razdelkih. Posebno mesto imajo roparske pripovedi, pa seveda zgodovinske, socialne in etnološke, v katerih se najneposredneje izražajo območne posebnosti. V zavesti Slovencev to nekoliko obrobno območje postavlja v središče zgodovinske in prostorske prepisnosti, nekdanj posebej med Dunajem in Trstom, danes pa vpeto v sodobne družbene procese. Avtor – etnolog in novinar – je morda v zadnjem hipu tenkočutno prestregel spomine na pretekle dogodke in podeželsko kulturo, ki so jo vzdrževala številna kmečka in obrtna opravila, različne oblike furmanstva, spremljale pa so jih delovne, letne in šege življenjskega kroga s praznovanji, bogato znanje, veščine in modrosti. Z njimi so se ljudje prebijali skozi trdo vsakdanje življenje v okolju, ki mu narava ni prizanašala, kakor mu niso prizanašale razgibano zgodovinsko dogajanje in družbene spremembe.

Naslov: **Daleč doma. Migracije iz Ljudske republike Kitajske v Slovenijo**

Avtorica: Martina Bofulin

Leto: 2016

Zbirka: Migracije 25

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije

ISBN: 978-961-254-858-2

Specifikacija: mehka vezava • 14,5 × 20,5 cm • 244 strani

Cena: 18,00 EUR

Martina Bofulin v monografiji analizira proces priseljevanja kitajskih državljanov v Slovenijo na prelomu dvajsetega v enaindvajseto stoletje. Besedilo osvetljuje kompleksne odnose, prakse in reprezentacije najštevilčnejše populacije med priseljenci iz Ljudske republike Kitajske v Sloveniji – Qingtiancev, ki sedaj živijo v Sloveniji, vendar ohranjajo stike in vzdržujejo prekomejne aktivnosti, ki obsegajo tako kraj izselitve, torej Qingtian na jugovzhodu Kitajske, kot tudi številne lokacije priselitve v Evropi, pa tudi drugje. Na podlagi dolgoletne večprizoriščne etnografske raziskave avtorica pokaže na priložnosti in prisile na obeh straneh migracijskega procesa ter na izvirne odgovore Qingtiancev, katerih prakse in strategije so utemeljene v prepričanju, da je prostorska mobilnost tudi družbena.

Naslov: **Prostori slovenske književnosti**

Uredil: Marko Juvan
Zemljevidi: Jerneja Fridl
Leto: 2016
Zbirka: Studia litteraria 20
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede
ISBN: 978-961-254-866-7
Specifikacija: mehka vezava • 15 × 21 cm • 354 strani
Cena: 28,00 EUR

Avtorji posameznih prispevkov: [Monika Deželak Trojar](#), [Joh Dokler](#), [Marjan Dolgan](#), [Marijan Dovič](#), [Jerneja Fridl](#), [Jernej Habjan](#), [Miran Hladnik](#), [Andraž Jež](#), [Marko Juvan](#), [Alenka Koron](#), [Jaka Ortar](#), [Urška Perenič](#), [Jola Škulj](#), [Mimi Urbanc](#)

Skupina raziskovalcev z ZRC SAZU in ljubljanske Filozofske fakultete pod vodstvom Marka Juvana v knjigi razvija novo disciplino, ki se oblikuje na presečišču med analizo literarnega sistema in geografijo, opira pa se na geografske informacijske sisteme. Na literarnogeografskem pristopu, predstavljenem v uvodnih poglavjih, temeljijo študije, tematski zemljevidi in grafi, ki skušajo razložiti, kako se je prek interakcije med geografskimi dejavniki in književnimi praksami v slovenščini od 1780 do 1940 materialno-ideološko oblikoval »narodni prostor« Slovencev. Argumentacija temelji na prostorsko-statističnih analizah množice podatkov o biografijah literarnih akterjev, razvoju tiska, založništva, literarnih društev in gledališč, o krajih, predstavljenih v zgodovinskih romanih, in konstelaciji spominskih objektov in poimenovanj, posvečenih slovenskim književnikom. Sistemska obravnava je dopolnjena z razpravami o predstavljenih in življenjskih prostorih izbranih književnikov od 17. do 21. stoletja.

Naslov: **Edvard Kocbek. Zbrano delo, 9. knjiga. Svoboda in nujnost / Eros in seksus**

Avtor: Edvard Kocbek
Uredil: Mihael Glavan
Leto: 2015
Zbirka: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede
ISBN: 978-961-254-855-1
Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 479 strani
Cena: 37,00 EUR

V skladu z uredniško zasnovo je pred nami prva in edina knjiga Kocbekovih esejev, kakor jo je avtor sam pripravil za Mohorjevo družbo ob svoji sedemdesetletnici. Dodajamo še manj obsežno, a vendarle samostojno knjižno publikacijo (broščuro) Eros in seksus. V komentarju osvetljujemo rokopisne, tipkopisne in v periodiki objavljene različice esejev in na osnovi dnevniških zapiskov izrisujemo genezo knjige ter njeno recepcijo v kulturni javnosti.

Lok esejistike, zbrane v tej knjigi, se vzpenja od Kocbekovih križarskih študentskih let pa skoraj vse do konca ustvarjalnega obdobja, vendar prevladujejo besedila iz povojnega časa. Dramaturgija izbora se pri predvojnih besedilih dosledno drži časovnega načela, povojna pa so razvrščena po vsebinskih sklopih z nedvomno dramaturškim vrhom v zadnjem eseju Kdo sem? Glavni naslov Svoboda in nujnost je širokopomenski in opozarja na razpetost človeka v nenehnem dramatičnem naponu med subjektivno

svobodo in objektivno (družbeno) nujnostjo, kratek podnaslov Pričevanja pa opozarja na osebno angažirano refleksijo kristjana, umetnika in politika.

Naslov: **Okoljska arheologija in paleoekologija. Palinologija, arheobotanika in arheozoologija**

Avtorji: Maja Andrič, Tjaša Tolar, Borut Toškan

Leto: 2016

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za arheologijo

ISBN: 978-961-254-872-8

Cena: 37,00 EUR

Rastlinski in živalski ostanki, ki jih najdemo na arheoloških najdiščih ter v močvirskih in jezerskih sedimentih, so dober vir podatkov o načinu življenja, gospodarstvu, prehranskih navadah, nekdanjem okolju in prilagoditvi človeka nanj v različnih obdobjih. Vendar pa je treba znati te podatke pravilno zbrati in »prebrati«. S prvo celovito predstavitvijo področja delovanja palinologije, arheobotanike in arheozoologije v slovenskem jeziku bo to odslej lažje.

Knjiga je razdeljena na dva dela. Prvi, splošni del je posvečen teoretični predstavitvi palinologije, arheobotanike in arheozoologije. Orisu osnovnih vrst rastlinskih in živalskih najdb ter razmer, v kakršnih se odlagajo in ohranjajo v sedimentu, sledi predstavitev poglavitnih raziskovalnih metod in najpomembnejših interpretativnih okvirjev. V drugem delu je na kratko povzetih več primerov uporabe okoljske arheologije pri obravnavi različnih arheološko pomembnih problematik, s poudarkom na pomenu primerne izbire osnovnih metod dela.